

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa G. L.
przeciwko K. w W. i Spółdzielni Mieszkaniowej "[...]" w P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 września 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 5 sierpnia 2013 r., sygn. akt I ACz [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
- 2) zasądza od powódki na rzecz pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej „[...]” w P. kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- 3) przyznaje adwokat K. S. – T. ze środków budżetowych Skarbu Państwa Sądowi Apelacyjnemu w [...] kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w tej kwestii musi być oparte na ocenie, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powódka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), to jest art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 192 pkt 1 k.p.c. w związku z potrzebą ustalenia, na jaką chwilę należy badać spełnienie przesłanek określonych w przepisach art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., a mianowicie czy na dzień wszczęcia nowego powództwa o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami, na co może wskazywać przepis art. 192 pkt 1 k.p.c., czy na dzień orzekania o odrzuceniu pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. ze względu na to, iż o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku, zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c.

Potrzeba wykładni przepisów prawnych istnieje wtedy, gdy wobec konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza judykatury Sądu Najwyższego albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. W odniesieniu do przedstawionego zagadnienia nie ma wątpliwości, że badając czy w sprawie zachodzi powaga rzeczy osądzonej względnie stan zawisłości sporu, sąd ocenia treść zgłoszonego w drugiej sprawie roszczenia oraz przedmiot rozstrzygnięcia wydanego w sprawie poprzednio zawisłej lub osądzonej z udziałem tych samych stron. O wystąpieniu

stanu powagi rzeczy osądzonej względnie zawisłości sporu rozstrzyga nie tylko tożsamość stron występujących w obu procesach, ale równocześnie tożsamość podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2007 r., I CSK 479/06, LEX nr 253401; postanowienie Sądu Najwyższego z 30 listopada 2007 r., IV CSK 267/07, LEX nr 492179).

W zakresie podstawy faktycznej podkreślić należy, że jej tożsamość bada się na datę zamknięcia rozprawy (art. 316 k.p.c.). W związku z tym nie są objęte powagą rzeczy osądzonej roszczenia, które wynikają z nowych okoliczności faktycznych powstałych po wydaniu wyroku. Prekluzji ulega tylko materiał dowodowy, który legł u podstaw orzeczenia, czyli prekluduje się (w zasadzie) materiał dowodowy znany w procesie zakończonym prawomocnym orzeczeniem. Nowe okoliczności, czyli podstawa faktyczna powstała po uprawomocnieniu się orzeczenia, uzasadnia nowy pozew (postanowienie Sądu Najwyższego z 14 marca 2012 r., II CSK 304/11, LEX nr 1170221). Jeśli orzeczenie o odrzuceniu pozwu z uwagi na stan zawisłości sporu lub stan rzeczy osądzonej zapada na posiedzeniu niejawnym, w związku z tym, że ustawodawca nie wymaga zbadania okoliczności stanowiących przesłanki dla wydania tego rozstrzygnięcia na rozprawie (art. 199 § 3 k.p.c.), to o jego treści decyduje stan rzeczy znany sądowi w dacie, w której posiedzenie to się odbywa. Okoliczności stanowiące przesłanki odrzucenia pozwu sąd bierze pod rozagę z urzędu w każdym stanie sprawy.

Wyżej przedstawione stanowisko nie jest sporne ani w nauce, ani w orzecznictwie, a i powódka we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przytoczyła argumentacji, która mogłaby przekonywać co do tego, że sformułowane przez nią zagadnienie ma cechy zagadnienia prawnego w znaczeniu przytoczonym na wstępie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490), orzeczono jak w sentencji.

Pełnomocnikowi reprezentującemu powódkę z urzędu w postępowaniu kasacyjnym Sąd przyznał wynagrodzenie stosownie do § 2 ust. 3, § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461). Trzeba przy tym zwrócić uwagę, że wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczona przez pełnomocnika powódki na kwotę 250.000 zł (co by uzasadniało przyznanie wynagrodzenia „taryfowego” na podstawie § 2 ust. 3, § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 7 powołanego wyżej rozporządzenia) nie mogła być jednak wyższa niż określona przez powódkę w pozwie na kwotę 200.000 zł.

aw